

KUHMON SOTAHISTORIAA -KARTTA

Kuhmossa talvisodan taistelut kestivät koko sodan ajan ja tapahtumat olivat kuin koko talvisota pienoiskoossa: ankaria puolustustaisteluita, sissi-iskuja, rajua vastahyökkäyksiä ja tuhoisia mottitaisteluita. Oma erikoispiirteensä oli taistelu Puna-armeijan hihtojoukkoja vastaan. Kuhmossa suomalaiset löivät 54. Vuoristodivisioonan ja tuhosivat Dolinin Hihtoprikaatin.

Välirauhan aikana Suomen itärajalla rakennettiin Salpalinjaa ja siihen liittyviä kenttälinoitteita tehtiin myös Kuhmossa. Rakenteiden jäänteitä on nähtävissä talvisodan aikaisten puolustusasemien yhteydessä, mutta myös muilla alueilla.

Jatkosodan alettua suomalaiset joukot ylittivät rajan ja hyökkäsivät kohti Rukajärveä. Varsinaiset taistelut käytiin Neuvostoliiton puolella, mutta Kuhmon alueella tehtiin viisi partisaani-iskua.

SA-Kuva

10 km

www.visitkuhmo.fi

KUHMO

KAINUUN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

SUOMUSSALMEN SOTAHISTORIAA -KARTTA

Visit Suomussalmi
www.visitsuomussalmi.fi

Suomussalmen talvisodan taistelut Neuvostoliittoa vastaan olivat valtakunnallisesti merkittäviä ja ne ovat edelleen kansainvälisesti kuuluisia. Suomussalmella suomalaiset löivät 163. Divisioonan ja tuhosivat 44. Divisioonan.

Välirauhan aikana Suomen itärajalla rakennettiin Salpalinjaa ja siihen liittyviä kenttälinoitteita tehtiin myös Suomussalmella. Rakenteiden jäänteitä on nähtävissä talvisodan aikaisten puolustusasemien yhteydessä, mutta myös muilla alueilla.

Jatkosodan alettua suomalaiset joukot ylittivät rajan ja hyökkäsivät kohti Uhtuaa yhteistoiminnassa saksalaisten kanssa. Varsinaiset taistelut käytiin Neuvostoliiton puolella, mutta Suomussalmella tehtiin sodan aikana kuusi partisaani-iskua.

Suomussalmella on sotahistoriallisia kohteita laajasti ympäri kunnan ja tähän esitteeseen on niistä nostettu vain osa. Tunnetuin kohteista on Raateentie, mittavia taisteluja on käyty myös esimerkiksi Hulkonniemessä ja Hyövyngaarassa.

Alkuperäiset sotien jäljet ovat vielä monin paikoin nähtävissä. Raateen museotien varrella on mm. Venäläinen muistomerkki, ennallistettu Purasjoen asema, Raateen taistelujen muistomerkki Likoharjussa ja aivan tien itäpäässä sijaitsee Vartiomuseo.

KUUSAMOON

9150

E63

SUOMUSSALMI

KAJAANIIN

10 km

SOTAHISTORIAALLISIA KOhteita

1. Hyövyngaaran taisteluiden muistomerkki, talvisota. Luolasuontie 2
2. **Ympäristötaideteos Hiljainen Kansa** ja Niittykahvila. Viitostie 547
3. Kylänmäen taisteluiden muistomerkki, talvisota. Veikkolantie 117
4. Hulkonniemen taistelujen muistomerkki, talvisota. Veikkolantie 185.
5. Suomussalmen sankarihautausmaa ja sankariristi. Salmentie 1
6. Räjähdeiden säilytyskoppi, talvisodassa poltetun Suomussalmen yksi säilynyt rakennus. Salmentie 1
7. Ensimmäisen kirkon muistomerkki (palanut talvisodassa) ja vapaussodan muistomerkki. Kirkkotie 35
8. Ylimääräisten harjoitusten muistolaatta Wanhan Kalevan Baarin seinässä, talvisota. Kainuuntie 24
9. Haukiperrän taistelujen muistomerkki, talvisota. Juntusrannantie 27
10. Liekkipatsas, Suomussalmen taistelujen päämuistomerkki, talvisota. Kuhmontie 1
11. Kuomanjoen taisteluiden muistomerkki (mänttäläisten muistiokivi), talvisota. Kuhmontie 86
12. Ukrainalainen muistomerkki, Haukilan taistelut, talvisota. Kuhmontie 105
13. **Talvisodan monumentti, Raateen Portin talvisota museo**, jatkosotinäyttely, Kanttiini päämaja (kahvila) sekä Vienan vapaussoturien ja pakolaisten muistomerkki. Raateentie 2
14. Venäläinen muistomerkki, talvisodassa Suomussalmella kaatuneiden neuvostosotilaiden muistoksi. Raateentie 12
15. Raateen tien taisteluiden muistomerkki Likoharjussa, talvisota. Raateentie 83
16. **Entisöity puolustusasema Purasjoella**, talvisota. Raateentie 97
17. **Raateen Vartiomuseo, Raateen vartiotori**, kotirintama-näyttely ja jatkosodan III Armeijakunnan muistomerkki. Raateentie 183

Raateen portti, talvisotamuseo, jatkosotinäyttely ja talvisodan monumentti

Raateen Portti ympäristöineen on 100 hehtaarin museoalue. **Talvisotamuseon** lisäksi alueella on runsaasti sotamuistomerkkejä, kunnostettuja luontopolkuja ja nuotiopaikkoja. Talvisodan taistelupaikoilla on entisöityjä venäläisten ja suomalaisten sotilaiden majoitteita. Polkujen varresta löytyvät opastetaulut, jotka kertovat alueen tapahtumista. Ulkona olevat tykit, panssarivaunut ja muu sodan aikainen materiaali on talvisodan ajalta.

Museoalue on laaja kokonaisuus historiallisesta Raateen tien taistelusta. Se kertoo talvisodan tapahtumista koskettavain tarinoin, siitä mitä Raateessa todella tapahtui talvisotavuosina 1939-40. Museotiloissa on myös jatkosotaa käsittelevä näyttely - suomalaista, venäläistä ja saksalaista materiaalia ja tarinaa. Jatkosodan ajan järkyttävät **partisaani-iskut** itärajalla ja **saksalaisten kenttärata**, jota myös "Kuolemanradaksi" kutsuttiin, ovat Suomussalmen alueen sotahistoriaa.

Raateen vartiomuseo, vartiotori ja kotirintamanäyttely

Raateen tien päässä sijaitseva **Vartiomuseo** on entisöity vuoden 1939 asuin. Se kertoo rajavartioston elämästä ennen toista maailmansotaa, ja lisäksi siitä miten talvisodan tapahtumat Raateentiellä vaikuttivat aseman arkeen.

Raateen Vartiotorissa pääsee näkemään Raateen maisemia ylhäältä käsin. **Kotirintamanäyttely** sijaitsee samassa pihapiirissä Vartiotorin kanssa. Kotirintamanäyttelyssä on esillä entisajan esineistöä. Näyttelyssä pääsee näkemään, millaista elämä oli sodan aikaan kotirintamalla. Varmista kohteiden aukioloajat.

KAINUUN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

EUROOPAN UNIONI
Euroopan aluekehitysrahasto

SUOMUSSALMI
n.130 km
KUUMO

SA-Kuva

